

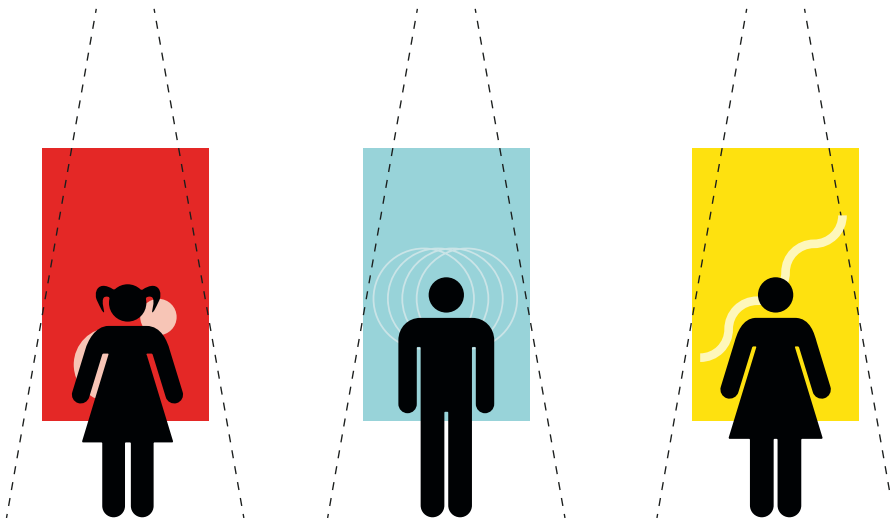

Ljud mot oljud

Fågelkvitter, havsbrus eller musik? Snarare än att eliminera buller tillförs nu specialanpassat ljud för att skapa goda arbetsmiljöer.

– Lite liv i miljön gör oss både mer sociala och mer produktiva, säger ljudarkitekten Margareta Andersson.

text TOVE GYLLENSTIERNA

LJUDDUSCHAR. Med hjälp av riktat ljud avskärmas delar av en lokal ljudmässigt.

moderna kontor med öppna rumslösningar ställs höga krav på ljudmiljön. En bra ljudmiljö ger en omedveten känsla av trivsel. Här löper arbetet på utan att man störs av buller eller plötsliga ljud och man har lätt att koncentrera sig när tankarna får flöda fritt.

Det finns många typer av störande ljud. De flesta har upplevt hur det känns när man dröjer sig kvar på kontoret och ventilationen stängs av. Plötsligt känns det som om vi tappat tio kilos vikt från axlarna, utan att vi varit medvetna om att vi suttit i ett subtilt brus från ventilationen. Annat ljud, som konstant finns omkring oss, stressar oss ännu mer. Sådant som fotsteg, ringsignaler, samtal som vi inte deltar i, trafikljud utifrån, slammer från köket ... Ja, listan kan göras hur lång som helst.

Som tur är finns mycket som kan göras för att minimera ljudet. Eller maskera det. För även om det i dag finns ett stort utbud av snygga och effektiva ljudabsorbenter, kan man åstadkomma ännu mer genom att tillföra ljud med hjälp av ny teknik.

– Egentligen är det inte alltid tystnaden vi söker. Många som gillar musik under arbetet, sätter på sig hörlurar för att kunna jobba ostört utan att störa andra. Men om alla sitter i sin egen bubbla blir det ingen trevlig stämning på kontoret, säger ljudarkitekten Margareta Andersson.

KAN SKADA HÖRSELN. Hon tycker att hörlurar ska användas sparsamt, exempelvis när vi måste höra vad vi själva tänker eller vill lyssna på något som andra inte ska ta del av. Vissa hörlurar kan dessutom skada hörseln om de används dagligen. Hon menar också att en allt för tyst miljö skapar problem, eftersom plötsliga ljud blir mer störande då.

– Är det för tyst börjar vi viska eller vågar

Margareta Andersson

”Egentligen är det inte alltid tystnaden vi söker. Många som gillar musik under arbetet, sätter på sig hörlurar för att kunna jobba ostört utan att störa andra.”

inte prata alls. Det känns väldigt otrivsamt. Lite liv i miljön gör oss helt enkelt både mer sociala och mer produktiva. Så det är inte alltid rätt att eliminera ljud. Ofta vill vi i stället förhöja miljön med musik eller naturljud. Det går också att maskera ljud genom att tillföra annat ljud.

Margareta Andersson berättar hur ljudarkitekterna på hennes företag Lexter Ljuddesign arbetar:

– När vi får ett uppdrag börjar vi med att analysera miljön och titta på funktioner och aktiviteter. Vilka aktiviteter stör andra, vilka aktiviteter behöver sekretess och så vidare. Sedan väljer vi ut lämplig specialteknik och skapar ett ljudkoncept, som tas fram av våra egna ljudproducenter. Det handlar om att få folk att må bra och prestera bättre.

De innovativa riktade ljudduscharna kan åstadkomma underverk i öppna kontorslösningar.

– Om vi sätter dem i taket ovanför gångstråken, separeras ytorna på ömse sidor från varandra rent ljudmässigt, förklarar Margareta Andersson

Ljudinnehållet kan vara allt från naturljud och stämmingsljud till upplevelseljud och musik. Det anpassas till verksamheten och de aktiviteter som pågår på den aktuella platsen.

LÖSTE SEKRETESSEN. På några bankkontor med öppna planlösningar har man till exempel löst det här med sekretessen, genom att ljudmässigt avskilja sittgrupper, där kunder sitter och väntar på sin tur. Pågående samtal mellan rådgivare och kunder alldeles intill kan då inte avlyssnas.

Även hos ÅF i Malmö har Lexter Ljuddesign installerat ljudduschar. Här sitter tunna högtalare i taket ovanför skrivborden hos team som jobbar ihop. Bara de som ingår i teamet kan höra det skraddarsydda ljudet och de bestämmer själva vilket ljud de ska använda för stunden. De har en spellista att välja från.

– Det ökar samhörigheten hos teamet och stänger samtidigt ute oönskade ljud från andra håll i kontoret, intygar Zlatan Idnert, sektionschef på ÅF, Ljud och vibrationer, där man arbetar med hållbara ljudmiljöer, inte minst på kontor.

En allt för tyst miljö är inte bra att arbeta i, särskilt inte i öppna kontorslösningar, menar han:

– Man blir mer störd av obetydliga ljud, som hostningar och stolskrap. Det finns undersökningar som visar att det tar minst en kvart, innan den som blivit störd av plötsliga ljud återfår koncentrationen igen. Därför kan det vara bra att tillföra ett mer balanserat bakgrundsljud. ■